

Nemčija v škripcih.

NEKATERI MISLIJO, DA BO PRIČELA NEMČIJA OFENZIVO PROTI GRŠKI ALI PA PROTI BAGDA. — MOREBITI JO BODO BRANILE VELIKAN-SKE IZGUBE. — LETOS SO IMELI MILJON MOŽ IZGUB. — VSE NA FRANOSKEM BOJIŠČU.

London, 28. avgusta. — Med tem ko vzbujajo ruske težave dvome, se opaža optimizem, kar se tiče vojnega položaja na ruskem bojišču. Pričakovana nevarnost Rige ni uspešna, kar povzroča domnevanje, da Nemčiji primanjkuje vojaštva.

Velika ofenziva proti Grški je vrjetna, ker se zloga z nemškimi temperamentom, ki si želi pregazjenja Grške kot zadnje sovražnice. Nemčija bi rada dala okusiti Grški svojo težko železno pest.

Zadnji solunski požar, ki je bil omejen samo na trgovski del mesta, je moral zelo neugodno vplivati na zavznike.

Oni, ki so mnenja, da se nahaja vojna odločitev še vedno v rokah nemškega generalnega štaba, pričakujejo, da bodo nemške armade prodirale proti Bagdadi. To domnevanje potrjujejo vesti o zbiranju turških čet.

Ker se od strani Rusije ne more pričakovati pomoči v tem delu zemlje, zato vlada med zavezniki veliko razburjenje in boje se, da preti angleškim četam pod poveljstvom generala Maude, velika nevarnost.

Proti tem razburjajočim teorijam se mora pa misliti na to, da Nemčija in njene zaveznice nimajo dovolj človeškega materiala, da bi mogla na tako oddaljenih frontah zbrati velikih armad in pričeti ofenzivo, dasiravno se ne more še reči, da jim je pošel vojaški material.

Poročevalec newyorškega lista "Times" je iz zanesljivega vira izvedel, da je Nemčija pričela vojno s 14 milijoni vojakov, ki so bili z vsem potrebnim izbornim oboroženim. To število je mnogo večje, kot se je moglo pričakovati.

Prevladuje pa mnenje glede vojaške situacije, da Nemčija ne more pričeti večje ofenzive, ker ji primanjkuje "kannonenfutra".

To mnenje podpirajo razna poročila, ki so v zadnjem času prihajala iz Nemčije.

Franosko-angleški napadi na zapadnem bojišču so veljali Nemčijo 720 tisoč mož in to od aprila do avgusta. To je 50 do 60 odstotkov vojaštva, ki ostaja ponavadi izven boja.

Nemška uradna poročila priznavajo 81,797 izgub od pričetka aprilske ofenzive na ujetih in pogrešanih. Ujetniki pa predstavljajo nekako osmino vseh izgub.

Na ruskem bojišču je razmerje med mrtvimi in ranjenimi ter vjetimi nekoliko drugačno; na francoskem bojišču so pa imeli Nemci zelo veliko število mrtvih in nevarno ranjenih.

Pri Lensu in Ypresu ter v protinapadih na Craonne so Nemci izgubili na mrtvih toliko, da so prišli štirje mrtvi na enega ujetnika.

Angleži so od početka vojne vjeli 131,776 Nemcev, zato se sodi, da so nemške armade izgubile milijon mož. To število bo gotovo še večje, kajti med "pogrešanimi" je mnogo takih, ki se ne povrnejo.

Od početka letošnjega leta Nemci priznavajo 6437 ujetih, 79,500 pa jih je med "pogrešanimi". Od teh jih je polovica mrtva. Zato se more po vsej pravici soditi, da pride na vsake devet ali deset v splošnih izgubah po eden ujetnik.

Za april, maj in junij priznavajo Nemci okol 400 tisoč vseh izgub. Ako po tem številu sodimo, potem so Nemčija in njene zaveznice izgubile v štirih mesecih milijon 340 tisoč mož na vseh frontah.

List "Le Pays" za mir.

Izredno je bilo zanimanje na Francoskem za novi dnevnik "Le Pays". Pa tudi angleški in francoski listi so mnogo pisali o njem.

Izvoz nemšk. premoga.

Premog, katerega se izvažalo iz Nemčije na Švedsko, so obdačili s 25 kronami za tona.

Stockholm, Švedsko, 29. avgusta. — Švedski industrijalni in trgovski krogi so zelo vznemirjeni vsled poročila, da je naložila Nemčija davek 25 kron za tona premoga, katerega se izvažalo na Švedsko.

Oudredba je stopila takoj v veljavo, ter se prav nič ne ozira na to, kdaj je bil naročen premog. Nemčija pa je razventga še uvedla od 15. avgusta naprej davek na poštne pakete.

V gotovih krogih se svetuje, naj naloži Švedska velik davek na izvoz železne rude kot povračilo za nemško oudredbo. V vladnih krogih pa se dosedaj še ni odločilo ničesar v tem oziru.

Izvozna dovoljenja za les v Anglijo, Francijo in Italijo so postala tekom zadnjih mesecev številna, ter se smatrajo za izboljšanje in zavezniki državam. Švedska vlada pa je odredila vse potrebno, da pospeši trgovino.

KOLEDAR za leto 1918.

Rojakom naznanjamo, da bo v najkrajšem času izšel naš Slovensko-Amerikanski Kalendar za prihodnje leto 1918. Glede poučnega in zanimivega čtiva in krasnih slik bo letošnja izdaja presegala vse dosedanje.

Cena je samo 35 centov.

Da ga boste pravočasno dobili, ga naročite že sedaj. Najboljši dokaz, kako veliko je povprašanje po našem Koledarju, je to, da smo morali že dve leti izdati po dve izdaji. Ker bomo letos izdali le omejeno število Koledarja, se na poznejše naročbe ne bomo mogli veliko ozirati.

Naročajte ga pri:

Slovene Publishing Co., 82 Cortland St., New York City.

Franosko bojišče.

Angleži so zavzeli močno utrdbo. Pregnali so Nemce pri Lange-marck. — Poincare na fronti.

London, Anglija, 29. avgusta. — V nočnih bojih so Angleži vprizorili uspešne napade severovzhodno od Gouzeaucourt in jugozapadno od Hulluch ter so vjeli več Nemcev. Jugovzhodno od Langemarck so angleške čete očistile zelo utrjeno postojanko, v kateri so Nemci držali neposredno poleg naših novih prednjih postojank.

Nočno poročilo pravi, da vlada na bojišču slabo vreme. Zgodaj jutraj so Nemci z bombami napadli angleške postojanke pri Oostaverne, toda so bili odbiti.

Poročevalec Ass. Press s fronte piše, da je prejšnji ameriški poslanik v Turčiji Morgenthau ravno kar prišel z obiska na angleško fronto, kjer je bil pričr angleških operacij. Večji del današnjega dneva se je nahajal v neki postojanki, od koder je mogel opazovati mesto Lens. Obiskal je tudi okolico Ypresa.

Pariz, Francija, 29. avgusta. — Na fronti ob Aisni so se bili vroči artilerijski boji. Francoski artilerijski ogenj je povzročil veliko razstrelbo nekega municijskega skladišča v Courteconu.

V okolici Verduna so se vršili vroči artilerijski boji, posebno v okolici hriba št. 304. Francozi so odbili napade, ki so bili namenjeni na gozd Courrieres. Število Nemcev, katere so vjeli Francozi od 26. avgusta dalje, je naraslo na 1469, med katerimi je 37 častnikov.

Iz glavnega stana piše poročevalec:

"Razcapani in pokriti z blatom so verdunski junaki, ki so se vdeležili briljantnega prodiranja francoskih čet, so danes korakali mimo predsednika Poincare in generala Petaina. V bližini pa je rohnelo na tisoče topov.

Potoki dežja in hud vihar so dali sliko še globlji utis.

Francija potrebuje ladij.

Iz Pariza poročajo, da je podtajnik mornariškega departamenta pojasnil celo stanje francoske trgovske mornarice. V svojem poročilu na poslansko zbornico pa je izjavil, da je na tehtnici ne le bodornost, temveč celo sami obstoj francoske trgovske mornarice. Sedanja za Francijo delujoča tonazna znaša nad štiri milijone ton, od katerih je zaposlenih v javni službi nad tri milijone ton. Prosto pa robrodstvo razpolaga le z nekaj nad 300,000 tonami in še tozadevne ladije so vzeli v službo države.

Izmed 4,000,000 ton ladij jih je bilo pod francosko zastavo le milijon in pol ton, dočim je pripomogla Anglija z dvema milijoni tonami. Ostanek pa se je razdelil med nevtralne narode. Podtajnik je priporočil nujno pomoč potom na kupa ali pa nove zgraditve nadaljnjih ladij.

Med tem časom pa so dospeli v Ameriko zastopniki francoskih gradilcev ladij, da nakupijo surovine za grajenje nadaljnjih ladij ali pa sklenejo pogodbe glede nakupa že izvršenih ladij.

Zdravstveno stanje.

Albany, N. Y., 27. avgusta. — Zadnji mesec je bila v državi New York najmanjša umrljivost, odkar so se pričeli rekordi. — Državni zdravstveni komisijonar je izjavil, da so se pri otrocih smrtni slučaj znatno zmanjšali; povečali pa so se pri raznih nesrečah, posebno vsled avtomobilov.

Umrljivost otrok se je zmanjšala za polovico, kar se pripisuje izboljšanju zaloz mleka, različnim otroškim zavodom in pouku o vzgojevanju otrok.

Avtomobilske nesreče so se v zadnjih dveh letih zelo povečale; mogle pa bi se odvrniti, ako bi avtomobilisti in pešci nekoliko bolj pazili.

Proti kanclerju.

Znani nemški profesor, dr. Hans Delbrueck, vprašuje nemškega državnega kanclerja, zakaj ni odgovoril na vprašanje Asquitha glede Belgije.

Kodanj, Dansko, 29. avgusta. — Z napadi na nemškega državnega kanclerja, dr. Michaelisa se nadaljuje ter mu stavlja profesor Hans Delbrueck sitno vprašanje glede mira. V nekem pruskem perijodnem listu vprašuje, zakaj ni kanclerar odgovoril na vprašanje angleškega ministra Asquitha z dne 26. julija in sicer glede izpraznjenja Belgije, če se je že postavil na stališče državno zbornice resolucije glede mira.

Če je vlada pripravljena skleniti mir na podlagi državnozbornske resolucije, bi bilo pač lažje dati odgovor na mirovno poslanico papeža. Delbrueck ugotavlja dejstvo, da ne uživa novi nemški kanclerar zaupanja nemškega državnega zbora. Nemški narod in z njim celi svet ne poznata njegove politike.

Državnozbornska resolucija bi imela čisto drugačen učinek, če bi v inozemstvu ne prevladovala prepričanje, da je nemški državni zbor brez vsakega upliva in da je kanclerar človek, ki se poslužuje dvoumnih besed.

Monakovska "Staats-Zeitung", organ bavorske vlade, je objavila članek proti uvedbi parlamentarskega režima v Nemčiji, ker bi se s tem odreklo zveznemu značaju države.

List izjavlja, da so vse zvezne države brez dvoma nazirajo voditeljev centroma v nemškem državnem zboru, ki so izjavili, da noben ne odobruje naporov kanclerja, potom katerih bi se dovedlo do tesnejšega stika med vlado in parlamentom.

V članku se glasi nadalje, da je nemški državni zbor v svoji dosedanjih obliki, dasiravno ni zadovoljeval vseh pravic parlamentarne vlade, vendar zadovoljil vsem domoljubnim zahtevam na zadovoljiv način.

Rumunsko bojišče.

Ruska divizija se je umaknila. — Rusi in Rumunci imajo velike izgube. — Rumunci držijo.

Petrograd, Rusija, 29. avgusta. — Na nekaterih krajih ruske fronte čete še vedno kažejo, da nimajo discipline. Včeraj je na rumunskem bojišču pri Fokšani cela ruska divizija zapustila svoje postojanke ter je bežala v velikem nemaru pred prodirajočimi tevtonskimi četami.

Nemci in Avstrijci so ves dan pritiskali na nasprotnika. V Galiciji so se boji pri Brodiju v zadnjih dveh dnevih ponovili.

Na Kavkazu so Rusi uničili eno turško stotnijo pri Mušu ter se vjeli nekaj vojakov.

Berlin, Nemčija, 29. avgusta. — Na obeh straneh reke Oituz so avstrijske čete odbile močne sovražne napade. Vjeli so več kot 200 vojakov. Med rekama Casino in Putno so Rumunci poskušali prodirati proti avstrijskim postojankam v gorah; namera pa se jim ni posrečila.

V dolini Sušice so Rumunci izgubili več kot tisoč mož na ujetih, kih, tri tope in 50 strojnih pušk.

London, Anglija, 29. avgusta. — Največje junaške čete je izvršila rumunsko armada pri Marasiti.

Nemci so poskušali prekopati Seret. Ena sama rumunska divizija je tri dni branila trem nemškim divizijam prehod čez reko. Nato so sledili napadi na celi fronti. Nemci so poslali v boj 12 divizij proti mnogo slabšim Rumuncem. Zaradi velike premoči in šele potem, ko je bila uničena cela rumunska divizija, so se Rumunci umaknili.

BOJAKI NARODUJE SE NA "GLAS NARODA" NAJ VEČI SLOVENSKEGA DNEVNIKA V AMERIKI

Vojni izdatki Zdr. držav.

Dosedanji vojni izdatki Združenih držav znašajo devetnajst tisoč milijonov dolarjev.

Washington, D. C., 28. avgusta. — Zakladniški tajnik McAdoo bo prihodnje dni prišel pred kongresni komitej za pota in sredstva ter obrazložil potrebo novega zveznega posojila, ki bo obsegalo preko enajst tisoč milijonov dolarjev. Ta svota vsebuje predvsem povratek treh tisoč milijonov takozvanega Liberty posojila po tri in pol odstotka, ki je bilo izdatno v pretekli spomladi.

Na podlagi tega novega posojila naj bi nosili štiri odstotke. Štiri tisoč milijonov dolarjev je določenih kot nadaljno posojilo za zavezneke in dva tisoč milijonov dolarjev za izdajanje novih zakladniških certifikatov. Dva tisoč milijonov dolarjev zahtevajo za obveznice poštne hranilnih ulog, ostane pa za nadaljne različne namene, tikajoče se vojne.

McAdoo bo pojasnil komiteju, da je sodelovanje z zavezniki v prvi vrsti finančno in da pridejo pošiljave mož na fronte v postev šele v drugi vrsti.

Komitej, ki zboraže od večeraj naprej, je dal izraza svojemu prepričanju, da bo vlada prodira z vsemi svojimi zahtevami, dasiravno so zborovalci tukaj izjavili, naj se varčuje.

Ne da bi se spustil v posameznosti administracijske predloge, je imenovan odbor v polnem obsegu odobril predlogo, s katero naj bi se potom zakladniškega departamenta razdelila dva tisoč milijonov dolarjev posojila med narode in sicer s posredovanjem poštne urada Združenih držav.

Certifikati, katere naj bi izdala poštna uprava, naj bi bili določeni do najmanjšega zneska od petih dolarjev naprej in sicer za dobo petih let. Vloženi kapital naj bi donosali štiri odstotke obresti. Nobeni osebi pa bi se ne smelo dovoliti, da podpisne poštne posojila več kot sto dolarjev naenkrat. Nobena oseba ne sme imeti poštne obveznice, ki bi presegale znesek tisoč dolarjev. S tem bi se odpravilo vdeležbo velikega kapitala pri tem posojilu. Poštna uprava bi obenem objavila lahke pogoje za plačevanje tega posojila.

Vplačevanje tega posojila v poljubnem znesku bi se lahko vršilo potom poštne znamke, deponiranih v poštne uradih.

Angleška letina.

Poroča se, da so povzročili deževja in viharji po celi deželi velikanske škodo.

London, Anglija, 29. avgusta. — Današnji jutranji listi se pritožujejo glede škodljivega upliva vremena v avgustu na letino v Angliji. Mesec se je pričel s težkimi nalivi, ki so potlačili pšenico, vsled česar je bilo treba poseči po srpih. Ila je spravilo letino pod strehe. Vso neugodnost pa so povečali še številni viharji, ki so se pojavili v tem mesecu.

Cela dežela je trpela vsled tega velikanske škodo in prav posebno so bile pri tem prizadete zapadne zroffije, v katerih se je pričakovalo obilne letine. Plodnostnost polja pa je prav posebno trpela vsled neprestanih viharjev. Pomanjkanje pšenice pa je letos občutiti manj, ker so jabolka in hruške izvanredno dobro uspele.

Slovenec je dobil prvo odlikovanje v ameriški mornarici.

Prvi borilec, ki je nesel zvezd-nato zastavo v boj na Francoskem in ki je dobil prvo vojno odlikovanje, je Frank Žebre iz Rices Landing, Pa. Odšel je s prvim oddelkom mornariškega kontingenta na Francosko. Izbrani so bili le najboljši vojniki, ki so bili namenjeni, da zastopajo prvo divizijo mornariškega kora.

Pri tem, da je poslala vlada Združenih držav to veliko

Lahi prodirajo dalje.

LAHI PRITISKAJO NA UMIKAJOČE SE AVSTRIJCE. — DOBILI SO VELIKO OJAČENJ. — PRIŠLI DO GABRJA. — ZADNJA AVSTRIJSKA STRAŽA UNIČENA. — KLANJE SE JE PRIČELO V NOVIH POSTOJANKAH.

London, 29. avgusta. — Kakor poroča "Koelnische Zeitung", prodirajo Lahi s Svete Gore po vzhodnem pobočju ter so prišli do Gabrja, kjer so že zavzele nekaj avstrijskih postojank.

Med tem ko Lahi na tem mestu neprestano prodirajo, se Avstrijci umikajo. Gabrje leži nekoliko prot jugovzhodu od Svete Gore in je tvorilo s Stanjelom najmočnejšo avstrijsko obrambno črto.

Te tri gore stoje nekako ne sredini med Gorico in Banjšico, kjer Lahi tudi ljuto napadajo Avstrijce.

Poročevalec berlinskega lista "Berliner Tageblatt" brzojavlja z laške fronte, da so boji ob Soči še-le pričetek velike vojne drame. Lahi nadomeščajo svoje zbite brigade z novimi, katere so imeli pripravljene za bojno črto ter polnijo svoje municijske zaloge in menjavajo topove.

Kakorhitro bodo vse te izpremembe izvršene, se bodo nabrže pričeli novi spopadi, ki bodo namenjeni v prvi vrsti Grmadi in Selu.

Rim, 29. avgusta. — Včeraj so se nadaljevali boji na Banjšici.

Ko so premagali avstrijske zadnje straže, so se laške brigade vrgle na močno obrambno črto, katero Avstrijci branijo z veliko odločnostjo. Na višinah nad Gorico so Lahi nekoliko napredovali.

V dnevnih bojih so Lahi vjeli več kot 1,000 Avstrijcev in vplenili mnogo strelnih pušk.

Bojev se je vdeležilo 247 aeroplanov. Škadron Capronijevih letal, ki so se vdeležili bojev okoli Gorice, je vrgel sedem tisoč kilogramov bomb na sovražne baterije v gozdu Panovica.

Na Krasu so bili artilerijski boji; infanterijskih spopadov je bilo le malo.

Pri Stelvio v Trentinu so Avstrijci napadli prednje laške postojanke ter so jih zavzeli. Lahom pa se je posrečilo zavzeti nazaj nekaj zakopov nad temi postojankami, od koder so obrnili na Avstrijce hud ogenj.

London, 29. avgusta. — Avstrijsko vojno poročilo se glasi:

— Ko so Lahi dobili nova ojačenja, so storili vse, da bi k svojim pridobitvam dodali še več novih.

Na vsaki točki naše fronte so napadali z veliko silo. Takoj v početku bojev so imeli Lahi velikanske izgube na Banjšici.

Tekom hudih desetdnevnih bojev z bombami in bajonet so se naše čete hrabro upirale sovražniku in povsod so se skazale v nezlomljenem odporu zmagovalke nad Lahom. Sovražnik je bil povsod odbit in je bežal na več mestih v velikem neredu.

Lahi so poskušali prodirati vzhodno od Gorice, kar se jim pa ni posrečilo.

S hudim napadom smo uničili sovražno postojanko sredi snega in ledu. Naši vojaki so se vrnili z dvema laškima častnikoma in 20. alpskimi strelnimi puškami in žarkometi.

sto sedanjih 25 odstotkov. S tem bi se povečalo prihodke iz tega davka na več kot \$563,000,000.

Do sporazuma se je prišlo potom odstavljajenja osmih predlogov, katere je bil stavil senator La Follette.

Frak Žebre je sin Johna Žebreta iz Rices Landing in je prstovoljno vstopil v mornariški kor Združenih držav v Pittsburghu, Pa. dne 7. aprila 1917. Spada k 49. stotniji.

Obdačenje vojnih dobičkov.

Da gre na roko radikalnemu gibanju za večje obdačenje vojnih dobičkov, je sprejel senatni finančni komitej predlog, da se obdačijo vojne dobičke s 33 odstotki, melikanske dobičke.

Vsled te akcije je bilo vsem enkrat vidno, da se bo še nadalje odklonilo vse predloge, tikajoče se obdačenja revnih slojev ter da se bo skušalo v prvi vrsti obdačiti ljudi, ki imajo od vojne svoje velike dobičke.

Pošiljatelj denarja.

Kakor že znano, ne sprejemamo več denarja za izplačila v Avstriji, Ogrski in Nemčiji.

Lahko pa vedno še izposlujemo izplačila vojnim ujetnikom in drugim v Rusiji, Italiji in Franciji, kakor tudi onim ljudem na Primorakem, kateri bivajo v krajih, ki so zasodeni po laški armadi.

Kadar pošljete denar, priložite tudi dopisnico ali pisno vojnega ujetnika, ker nam s tem pomagate sestaviti pravilni naslov.

TVRDEKA FRANK SAKSEN

82 Cortland Street, New York City

"GLAS NARODA"

(Slovenian Daily.)

Owned and published by the
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(a corporation.)

FRANK SAKSER, President.

LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Na celo leto velja list za Ameriko	Za celo leto za mesto New York \$5.00
In Canada.....	Za pol leta za mesto New York... 3.00
Za pol leta.....	Za četrt leta za mesto New York 1.50
Za četrt leta.....	Za inozemstvo za celo leto..... 6.00

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvenredni nedelji in praznikov.

"GLAS NARODA"

("Voice of the People")

Issued every day except Sundays and Holidays.

Subscription yearly \$3.50.

Advertisement on agreement.

Dopis brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.

Denar naj se blagoviti pošiljati po — Money Order.

Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnik.

Dopisom in posiljivam naredite ta naslov:

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt St.,

New York City.

Telefon: 2876 Cortlandt.

PUBLISHED BY THE SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

Moralični upliv Amerike na Evropo.

—000—

Vsej hipokriziji in vsej malenkostnosti evropskih državnikov brez vsake posamezne izjeme, prav posebno pa centralnih zaveznikov, je zadal ameriški predsednik Wilson smrtni udarec v dveh svojih dejanjih, ki sta bili plod najnovjšega časa.

V svoji poslanici na rusko ustavodajno skupščino je zagotovil predsednik Wilson rusku narodu neomejeno materijalno in moralično podporo ameriškega naroda.

Poslanico predsednika Wilsona so sprejeli v Moskvi na način, ki je bil vreden plemenitih besed, okrepljenih z dejanji.

Lahko se reče, da je izvedla poslanica predsednika naravnost odločilni upliv na zastopnike ruskega naroda, ki so se bili zbrali v Moskvi, da odločujejo o nadaljni usodi domovine, ki je poklicana, da prevzame v poznejšem času vodstvo napredne misli na svetu.

Učinek predpovedne poslanice je bil velikanski in nje pomena se sedaj še ne more preceniti.

Najvišji izraz človeštva in človekoljubja pa je dosegel predsednik Wilson v svojem odgovoru na papeževu mirovno poslanico, ki je gotovo izvirala iz čistih in nesebičnih motivov.

V svojem odgovoru na poslanico, v kateri predlaga papež mir, ki bi bil edinole koristen za Nemčijo in njene zavezničke, izjavlja predsednik Wilson naslednje:

— Cilje te vojne je oprostiti proste narode tega sveta ogroženja in dejanske sile mogočne vojaške naprave, kontrolirane od neodgovorne vlade, ki je na tajen način kovala načrte o obvladi sveta, ki je nadaljevala z izvršenjem tega cilja brez obzira na svete obveznosti pogodb ter na dolgo ustanovljene praktike mednarodnega delovanja in časti.

Ta vlada si je izbrala svoj lastni način za vojno. Izvedla je svoje udarce na silovit način in nepričakovano. Ustavila se ni niti ob meji postave in usmiljenja. Pregazila je celi kontinent z navalom krvi — ne krvi edinole vojakov, temveč krvi nedolžnih žensk in otrok ter tudi krvi nedolžnih revežev. Sedaj pa stoji ta država ustavljena, a ne poražena ter sovražnica štirih petih celega sveta.

Ta sila pa ni nemški narod, temveč brezobzirni vladar nemškega naroda.

S to svojo izjavo je zadel predsednik Wilson v živo ter označil končno in nepobiten način dejanske razmere, ki vladajo v Evropi, posebno pri centralnih zaveznikih.

Amerika, Združene države, porojene iz krvi mučnikov in borilcev za prostost, se niso nikdar mogle izneveriti svojim idealom, dasiravno se jim je s številnih strani očitalo, da so izgubile vso svojo nekdanjo navdušenost ter da zasledujejo edinole materijalne interese.

Kako in v kakem obsegu so se varali nepoznavalci dejanskih razmer, je izprevidno predvsem iz zadnjih dveh poslanic predsednika Wilsona.

Amerika je postala v zanjem času odločujoča sila, katero mora upoštevati ves svet.

Ko je napovedala Amerika Nemčiji vojno, so se smejali nemški birokrati, o nemškem cesarju so celo govorili, da je izjavil, da sploh ne upošteva ameriške vojne napovedi.

Vsa prezirljivost ošabne švabske aristokracije in vsa megalomanija nemških odločilnih krogov je prišla do izraza v času, ko je dal predsednik Wilson izraza svojemu iskrenemu prepričanju.

Sedaj pa je prišla izprememba in sedaj je čas, ko bo izrekla Amerika svojo odločujočo besedo.

To pa se ne bo zgodilo potem materijalne sile, potem dolarjev, o katerih so tako zaničljivo govorili v Nemčiji in Avstriji, temveč potem moralne sile principijev, ki so uveljavljeni za enkrat in vedno.

V tem oziru pa se je izkazala ameriška vlada v zadnjem času kot prvo borilčico za prostost, za katero se bore majhni in zaničevani narodi.

Ce bo sprejel zatirani in zaničevani narod prostost iz

katerihkoli rok, jo bo sprejel iz rok svobodne ameriške republike.

Ce pa je ne bo sprejel iz nobene, ne bo krivda Amerike, temveč držav, ki bodo skušale nadaljevati z izigravanjem naroda proti narodu, ki bodo skušale obdržati svojo vlado z nasiljem in krivičnim povdarjanjem krivičnega principa o blagru države kot take.

Časi so minuli in v tem oziru se ni treba nikomur varati.

Kajzerizem, vlada po božji volji, je postala v zasmeh vsem civiliziranim narodom in njih največji in edini boj se obrača proti vsakemu tlačnemu narodu od strani posameznih faktorjev, ki so si najeli sami pravico vladanja ter se vzdružujejo na svojem stališču le potom najnesramnejših sredstev poneumnjevanja in zaslepljevanja narodov.

Čas izbistrenja nazorov je prišel, in velikansko zgodovinsko nalogo ima rešiti edinole Amerika s svojim uplivom, moralično in finančno močjo.

—000—

Grof Esterhazy.

—000—

V zadnjem času se menjava na Ogrskem svoje pričanje kot srajce — namreč vsakih šest tednov.

Grof M. Esterhazy, katerega se je pred kratkim tako navdušeno pozdravilo kot ministrskega predsednika, je komaj ogrel svoj stolec ter se že umaknil srčnejšemu nasledniku. — Iz Budimpešte pa se poroča, da radi — "bolezniki".

Družina Esterhazy je skozi stoletja tesno spojena z zgodovino Ogrske, kajti člani te družine so bili državni, častniki in dvorjani. Posebno sedaj odstopili ministrski predsednik pa je bil navidez določen vnaprej, da zavzema odlično mesto v javnosti, kajti njegova mati je bila rojena princesinja Lobkovitz, vsled česar je prišel v najnižji stik z avstrijsko plemenitaško svodjato.

Njegovi stanovski in šolski tovariši so ga smatrali za posebnega radi njegove resnosti in ljubezni do učenja.

Te lastnosti so napotile mladega grofa, da je po dovršenih študijah v domači deželi odšel v Anglijo, kjer je študiral dve leti na vseučilišču v Oxford. Tudi na angleškem vseučilišču so bili narodno-gospodarski in socialni predmeti, s katerimi se je izključno pečal.

V avstrijski armadi je služil kot prostovoljec ter bil imenovan pozneje tudi častnikom.

V vojni je bil seveda pridržen nekemu generalnemu štabu ter se vdeležil od daleč bojov v Srbiji in Galiciji.

Nas pa zanima Esterhazy predvsem kot politik.

Kot tak je nastopil prvi spomladi leta 1906, ko je kandidiral v poslansko zbornico. Nastopil je kot kandidat ustavne stranke ter razvil v njej svojo intenzivno politično delavnost. Pri vseh večjih debatah je prijel mladi poslanec za besedo in zbornica je z zanimanjem sledila njegovim izvajanjem, katera je podprl s konkretnimi dejstvi. Bogati magnat je bil ponosen na to, da je branil interese revnejših ljudskih slojev.

Te njegove politične in parlamentarske zmožnosti so mu pridobile simpatije tudi drugih, ki niso pripadali njegovi stranki in v prvi vrsti si je pridobil naklonjenost grofa Štefana Tisze, mogočnega voditelja ogrske politike v zadnjem času. Tisza je hitro spoznal, da je Esterhazy pripraven človek, ki bi lahko posredoval med njim in ustavno stranko, kateri stoji na čelu grof Andrassy.

Vsled tega je prevzel Esterhazy ulogo posredovalca med delavsko in ustavno stranko, med vlado in opozicijo, kar mu je dalo povsem edino stališče v zbornici in političnem življenju Ogrske.

Pri kronanju mladega Karola ga je predlagal Tisza za čast tajnega svetnika in cesar mu je tudi v resnici podelil ta naslov.

Kmalu nato je bil imenovan ministrskim predsednikom in sicer v upanju, da se mu bo posrečilo ustaviti domači razdor, ki je postajal vedno večji ter slabil odporno silo države na zunan. Naloga je bila za mladega politika pretežka ter je mogoče celo nerešljiva.

Bodoči čas pa nam bo pokazal, če bo stari Wekerle kos svoji nalogi.

Državni zbor.**Davek na vojni dobiček zopet v zbornici.**

Od poslaniške zbornice že sprejeti zakon o davku na vojni dobiček je gosposka zbornica vrnila, da poslanska zbornica k zakonu sklene zagotovitev tega davka (ki se z njim finančni minister poblašča, da pripravi vse za uvedbo tega davka). Ker pa to v dopisu gosposke zbornice ni bilo jasno je vladalo nekaj časa mnenje, da je gosposka zbornica zavrnila cel zakon.

To se je kmalu pojasnilo in bi se bila ta točka imela prva obravnavati. Ker pa finančni odsek ni imel seje, se je preložila.

Po razpravi o prejšnji točki se je seja prekinila za pol ure, med tem je imel odsek sejo ter takoj nato poročal v zbornici o svojih predlogih.

Zbornica je zakon o zagotovitvi davka na vojni dobiček sprejela.

Nezgodno zavarovanje rudarjev.

Nato je zbornica sprejela zakon ski načrt o nezgodnem zavarovanju rudarjev, kakor ga je predlagal socialno zavarovalni odsek.

Debata o odloku vojnega ministrstva.

Ostra je bila razprava o zadevi že gori omenjenega odloka vojnega ministrstva. Govorniki raznih slovenskih strank so z vso ostroščjo bili omenjeni odlok kot krivično, ki se je zgodila večini avstrijskega prebivalstva. Prvi je govoril češki soc. demokrat Tusar. Ukrajinec Baczyński. Stanek, načelnik češkega svaza, Rumun Istopecul Greu, Italijan dr. Conci. Ob pol sedmi uri razprava še traja. S tem bo dnevni red izčrpan.

Dunaj, 15. julija.

Nočno poročilo: Ob 7. uri zvečer prekine predsednik sejo v svrhu vpisa govornikov v govorniško listino. Po kratkem premoru zbornica nadaljuje debato. Govorijo še poslanci Čech, Schuerf, dr. Liebermann, nato se debata zaključuje. Po izvajanjih generalnih govornikov in dejanskih popravkih se smatra zadeva za rešeno. — Voditelj brambenega ministrstva naznanja s posebnim dopisom, da se glede dopusta poslancev s prekinjenjem zasedanj obel zbornice ne spreminja. Prizadeti ostanejo še nadalje na dopustu.

Predsednik dr. Groz: Danes ne morem do dolotiti, kdaj se vrši prihodnja seja. Poslanci bodo do

**AKO JEDRUHA HRA-
NA ODPOVEDALA**

Eagle Brand
EAGLE
BRAND
CONDENSED
MILK
THE ORIGINAL

je pokazala ravno pravo
zatočito deca. Eagle Brand
je najbolj rabljena hrana
na ta deca izmed vseh.
To je voditelj skozi 60 let.
Ako ne dožite svoje dece,
potem rabite Borden's Eagle
Brand Condensed Milk.
Izrežite in pošljite ta oglas na
Borden's Condensed Milk Co.,
New York, N. Y.
In preleteli boste navodila v slo-
venskem jeziku, kako rabiti.

G. N.

RABITE VSAKO JUTRO

PEDISIN

in noge se vam ne bodo nikdar potile, ne bodo utrujene, bolele, pekle, ne bodo nikdar smrdele, ne bo žuljev in ne kurjih oces. Ni potreba neprijetnih kopeli.

Rabite samo **PEDISIN** in nič drugega. Velika škatlita za družino zadostuje več mesecev \$1.00.

CROWN PHARMACY

2812 East 79th St., E

Cleveland, Ohio.

čuna dovolj s specifično posebnostjo te države, sestavljene iz raznih narodnosti.

V smislu prestolnega govora poskusimo rešiti to vprašanje na novi način. Gre tu za veliko delo. Prepričan sem, da je to delo mogoče izvršiti. Na čisto ustavni način iz lastne moči naj bi ljudsko zastopstvo inauguriralo ustavne oblike, ki naj narodom omogočajo mirno med seboj živeti. Če se to posreči, bo Avstrija zadobila zdravo politično življenje, in sicer na način, ki na eni strani odgovarja posebnosti naše domovine, na drugi strani pa izključuje — samoposebi umevno popolnoma nedopustna — vmešavanja v ogrske razmere ter se ne dotika razmerja med obema državama monarhije.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

L. B. Abbeville, Ga. — Ako je mogoče poslati, izveste na vsaki pošti.

Naznanilo.

South Fork, Pa.

Društvo "Zdravstveni" šteje 36 SDPZ v South Fork, Pa., je na svoji redni mesečni seji dne 19. avgusta sprejelo sledeči

PROTEST.

Zavedamo se potrebe in koristi združenja slov. naprednih polp. organizacij v Združenih državah. Priznavamo, da sta glavna odpora SDPZ in SPD. sv. B. storila, kolikor je bilo mogoče za rešitev te velevažne ideje.

Ker se pa po večletnem delovanju za združenje naprednih organizacij ni moglo doseči združenja, kakor bi članstvo želelo, odobravamo podvzeti korak glavnih odborov imenovanih organizacij, kateri so prišli do sporazuma za združenje teh dveh organizacij.

Ker s tem priznavamo energičen korak do združenja slov. naprednih polp. organizacij (podvzet po gl. odborih imenovanih organizacij) za članstvo obeh organizacij koristen:

Protestiramo proti podjemu javnemu napadu nekaterih članov društva "Planinski raj" št. 35 v Lorainu, Ohio, na glavna odbora prizadetih organizacij — katera vršita s tem le svoje dolžnosti. (Glej Glas Naroda z dne 11. avgusta 1917.)

Od glavnega odbora pa zahtevamo, da zadevo temeljito preišče ter s prizadejanimi člani (ozir. društvom) strogo postopa po pravilih SDPZ. (Glej str. 36.)

Sključeno, da se protest priobči v glasilih združenih slov. organizacij ter kopija pošlje v glavni urad SDPZ.

Frank Mršnik, predsednik.
Jacob Rupert, tajnik.
Marko Savov, blagajnik.
John Derencin, zapisnikar.
(Peccat društva.)

Rad bi izvedel za moje tri prijatelje: FELIKS KRAMAR, LUKA TIŠLAR in FRANK ROBNIK. Skupaj smo bili leta 1904 v Roslynu, Wash. Prosim, če kateri sam bere ta oglas, da se mi sam javi, če pa kdo drugi ve, za katerega izmed omenjenih, naj mi blagovoli naznaniti. Lawrence Krebs, Box 73, Cliff Mine, Pa. (30-8-1-9)

Rad bi izvedel za naslov svojega sina FRANKA HERVATIN. Če kdo ve za njega, naj mi blagovoli naznaniti, ali naj se pa sam oglasi na naslov: Paul Hervatin, Batburn, Pa.

Kje sta moja dva bratrance A-LOJZLJ SUŠNIK in MATEVŽ PRIJATELJ? S prvim sva bila zadnjič v letu 1911, ko je bil pri vojaki pri 17. pešpolku v Ljubljani, z drugim sva si pa pred 4. leti zadnjič pisala, potem pa ne znam nič o njem, ali je šel v stari kraj, ali se še tukaj nahaja. Prvi je doma iz Ribnice, drugi pa iz Zlebiča pri Ribnici. Prosim cenjene rojake v Ameriki, kakor tudi ujetnike v Rusiji, da mi naznanijo njih naslove, za kar se že vnaprej zahvalim, ali naj se mi sama javita, ako sta še med živimi. — Joseph Putcel, Box 394, Niagara, Wis. U. S. America.

Rojaki v ruskem ujetništvu! Rad bi izvedel za svojega brata ANTONA KREK, doma iz vasi Volče, pošta Poljane nad Škofjo Loko, podomace Streškov Tone. Čula sem, da se nahaja v ruskem ujetništvu že dve leti. Prosim vse one, ki morda kaj o njem vedo, da mi naznanijo, ali se ljube mi bo, ako se mi sam oglasi, če je še živ. Naslov: Mrs. Mariama Markovic, Box 243, Burdine, Pa. U. S. America (30-8-1-9)

SVARILO.

Opozorjam Slovence širom Amerike pred nekim tičkom po imenu JOŽEF PENKO. Pokral me je za veliko svoto denarja in pobegnil. Prosim cenjene rojake, če bi kdo vedel za njega, da mi naznani. Star je 43 let, pod nosom se brije, las ima malo na glavi in je rednje postave. Anton Kolar, 828 Lockhart St., North Side, Pittsburgh, Pa.

OPOMIN.

Tem potom opominjam vse one rojake, ki mi kaj dolgujejo, da poravnajo svoj dolg do 15. septembra tega leta. Ako tega ne store do odločenega časa, potem sem primoran obelodaniti njih polna imena, ker dolgujejo mi že preko dve leti iz Onnalinde, Pa. Jacob Svele, Kingston, W. Va. (30-31-8)

Pozor, rojaki v ruskem ujetništvu! IVAN MILAVC iz Male Bukovec šteje 16 pri Hlirski Bistrici se nahaja od začetka vojne v ruskem ujetništvu. Pred dvema letoma se je nahajal nekeje v Taškentu v Aziji. Pisali smo mu, ali ni nič glasa od njega. Zato prosim cenjene rojake v ruskem ujetništvu, ako mogoče, da mi pošljejo njegov naslov, ako se slučajno ne bi mogel sam oglašiti. Rojaku, ki mi pošlje njegov pravi naslov, pošljem darilo. — Mrs. Ivana Stefanec, Ore Hill, Pa. U. S. America. (30-8-1-9)

Rad bi izvedel za svojega brata ANTONA in MARTINA MEH. Doma sta iz Šostanja pri Celju na Štajerskem. Če se kateri nahaja v ujetništvu, naj se mi oglasi, ali naj pa kdo drugi, ki kaj o njih ve, poroča meni. — Frank Meh, 6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio, U. S. America. (27-8-1-9)

Pri spahnenju in zdrobljenju

vgrizite takoj s Dr. Richter-jevem

PAIN-EXPELLER

Vrabi se 50 let pri slovenskih družinah in priljubljen kot domače sredstvo.

Jedino pravi varstveno znamko sidra.

35 in 66 v lekarnah in naravnost od

P. AD. RICHTER & CO.

94-96 Washington Street, New York, N. Y.

Imenik uradnikov

krajevnih društva Jugoslavanske Katoličke Jednote v Zed. država američkih.

Društvo sv. Cirila in Metoda št. 1, v Ely, Minn.

Predsednik: Jos. J. Pešelj; tajnik: Jos. A. Mertel, Box 278; blagajnik: Matevž Zgonc, Vsi v Ely, Minn. Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v Jos. Skala dvorani točno ob dveh popoldnih.

Društvo sv. Sreča Jezusa št. 2, v Ely, Minn.

Predsednik: John Hutar, Box 960; tajnik: Anton Poljanec, Box A. E.; blagajnik: Anton Golobčič, Vsi v Ely, Minn. Društvo zboruje vsako 4. nedeljo v mesecu v Jos. Skali dvorani.

Društvo sv. Barbare št. 3, v La Salle, Ill.

Predsednik: Jos. Bržič, 437 Crockett St.; tajnik: Joseph Spellic, 22 St. Vincent Ave.; blagajnik: Math. Komp, 1026 First St. Vsi v La Salle, Ill. Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v dvorani gospoda Math Komp, 1026 First St.

Društvo sv. Barbare št. 4, v Federal, Penna.

Predsednik: Frank Starman, Burdine, Pa.; tajnik: John Demshar, box 237, Burdine, Pa.; blagajnik: Luka Dermovšek, Morgan, Pa. Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v cerkveni kapeli v Tower, Minn.

Društvo sv. Barbare št. 5, v Soudan, Minn.

Predsednik: Jos. Oblak, Box 1162 Soudan, Minn.; tajnik: John Drago, Box 663, Soudan, Minn.; blagajnik: Anton Gornik, Box 1565 Tower, Minn. Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v cerkveni kapeli v Tower, Minn.

Društvo Marije Pomagaj št. 6, v Lorain, O.

Predsednik: Ludovik Petkovič, 1651 E. 31st St.; tajnik: George Petkovič, 1605 E. 29th St.; blagajnik: John Dougan, 1674 E. 31st St. Vsi v Lorain, O. Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v g. A. Vranitovi dvorani.

Društvo sv. Cirila in Metoda št. 9, v Calumet, Mich.

Predsednik: Frank Sedlar, 330 Oscoda St., St. Laurium, Mich.; tajnik: John D. Zunich, 4098 E. Cone St., Calumet, Mich.; blagajnik: Joseph S. Stukel, 208 — 8th St., Calumet, Mich. Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v cerkveni dvorani sv. Jožefa, Calumet, Mich.

Društvo sv. Stefana št. 11, v Omaha, Nebr.

Predsednik: John Ulrich, 1450 So. 18 St.; tajnik in zastopnik: Mihal Mravenc, 1454 So. 17 St.; blagajnik: Joseph Cepuran, 1423 So. 12 St. Vsi v Omaha Nebr. Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v soli 14 Pine St.

Društvo sv. Jožefa št. 12, v Pittsburghu, Pa.

Predsednik: Frank Alč, 4003 Kincaid St., E. E. Pittsburgh, Pa.; tajnik: John Simonič, 1132 Fabian St., N. S. Pittsburgh, Pa.; blagajnik: Nik. Povše, Grab St. 1 Nurney Hill, N. S. Pittsburgh, Pa. Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu v restorir K. S. doma št. 57 Buttler St., Pittsburgh, Pa.

Društvo sv. Alojzija št. 13, v Bagdaley, Pa.

Predsednik: Franc Kolenc, box 42, Whitney, Pa.; tajnik: Frank Jordan, box 156, Hostetter, Pa.; blagajnik: Anton Rak, box 53, Hostetter, Pa. Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne v dvorani Anton Mauer na Hostetter, Penna.

Društvo sv. Jožefa št. 14, Crockett, Cal.

Predsednik: Josef Clemens, P. O. Box 822; tajnik: Mihal Nemanich, P. O. Box 157; blagajnik: Anton Bernabich, Vsi v Crockett, Cal. Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v Jos. Nemanich stanovanju.

Društvo sv. Petra in Pavla št. 15, v Pueblo, Colo.

Predsednik: Frank Brajda, 703 Moffat; tajnik: Frank Janesch, 1212 Bohmen; blagajnik: John Zupancich, 2710 E. Evans Ave. Vsi v Pueblo, Colo. Društvo zboruje v Rotkovi dvorani 223 E. Northern s tujraj ob 8. uri, zvečer ob 7.30.

Društvo sv. Cirila in Metoda št. 16, v Johnstown, Pa.

Predsednik: Ivan Tegelj, 1115 Virginia Ave.; tajnik: Gregor Hreščak, 407 — 8th Avenue; blagajnik: Frank Slabe, 257 Copper Ave. Vsi v Johnstown, Pa. Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v svoji lastni dvorani 725 Bradley Alley, Johnstown, Pa.

Društvo sv. Jožefa št. 17, v Aldridge, Mont.

Predsednik: Jakob Blatnik, Corwin Springs, Mont.; tajnik: John Mikolich, Corwin Springs, Mont.; blagajnik: John Mikolich, Corwin Springs, Mont. Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu pri sobratu John Mikolich ob 9. uri s tujraj v Aldridge, Mont.

Društvo sv. Alojzija št. 18, v Rock Springs, Wyo.

Predsednik: Max Kertšnik, 627 N. Front St.; tajnik: Frank Fortuna, 315 6th St.; blagajnik: Louis Tancher, 290 E. 3d St. Vsi v Rock Springs, Wyo. Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v Jos. Skala dvorani točno ob dveh popoldnih.

Društvo sv. Cirila in Metoda št. 19, v Lorain, Ohio.

Predsednik: John Bučar, 1658 E. 33rd St.; tajnik: John Kumš, 1735 E. 33rd St.; blagajnik: John Zorc, 1657 E. 33rd St. Vsi v Lorain, Ohio. Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 1. uri popoldne v G. A. Vranitovi prostorih, 1700 E. 28th St., cor. Globe.

Društvo sv. Jožefa št. 20, v Gilbert, Minn.

Predsednik: Frank Zgonc, box 537; tajnik: Jos. Novak, box 611; blagajnik: Anton Ipavec, box 721. Vsi v Gilbert, Minn. Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v Anton Idharjeri dvorani.

Društvo sv. Cirila in Metoda št. 21, v Denver, Colo.

Predsednik: Anton Marinkšek, 4822 Washington St.; tajnik: Louis Andolšek, 5173 Clarkson St.; blagajnik: John Cesar, 5115 Emerson St.; zastopnik: Frank Smole, 4683 Franklin St. Vsi v Denver, Colo. Društvo zboruje vsakega 16. v Matt Sudarjeri dvorani na 4600 Humboldt St., Denver, Colo.

Društvo sv. Jurija št. 22, v South Chicago, Ill.

Predsednik: Marko Hrvat, 9033 Greenbay Ave.; tajnik: Anthony Motz, 9041 Ave. M.; blagajnik: Nikola Jakovčič, 9621 Ave. M. Vsi v South Chicago, Ill. Društvo zboruje vsako tretjo soboto v Medoš Hall, 9485 Ewing Ave. ob 8. uri zvečer.

Društvo sv. Ime Jezusa št. 25, v Eveleth, Minn.

Predsednik: John Nemgar, 120 Jones St.; tajnik: Louis Govže, 613 Adams Ave.; blagajnik: Louis Kotnik, 201 B Ave. Vsi v Eveleth, Minn. Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v basementu cerkve Sv. Družine.

Društvo sv. Stefana št. 26, v Pittsburghu, Pa.

Predsednik: Martin Antonga, 249 — 57 Buttler St.; tajnik: Josef Pogačnik, 5707 Buttler St.; blagajnik: Ivan Varoga, 5126 Natrona Alley. Vsi v Pittsburgh, Pa. Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne v Kranjsko-Slovenskem domu, 57 Buttler St.

Društvo sv. Mihaela Arhangela št. 27, v Diamondville, Wyo.

Predsednik: John Stremfelj, Diamondville, Wyo.; tajnik: Anton Koren, box 94, Frontier, Wyo.; blagajnik: Anton Tratik, box 36 Frontier, Wyo. Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 3. uri popoldne v društveni dvorani v Diamondville, Wyo.

Društvo Marija Danica št. 28, v Sublet, Wyo.

Predsednik: Frank Zunter, box 93; tajnik: John Tostoversnik, box 111; blagajnik: Jernej Caselj, box 184. Vsi v Sublet, Wyo. Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v Frank Cijev dvorani.

Društvo sv. Jožefa št. 29, v Imperial, Pa.

Predsednik: Joseph Sostaršič, box 94; tajnik: Alois Tolar, box 242; blagajnik: John Virant, box 312. Vsi v Imperial, Pa. Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v svoji dvorani v Imperial, Pa.

Društvo sv. Jožefa št. 30, v Chisholm, Minn.

Predsednik: Lamuth John; tajnik: Jacob Petrich; blagajnik: Karol Zgonc. Vsi v Chisholm, Minn. Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu popoldne v Lovrenc Kovach dvorani.

Društvo sv. Alojzija št. 31, v Bradock, Pa.

Predsednik: Jernej Suša, 1400 East Wolf Ave., Bradock, Pa.; tajnik: Martin Hudale, 1615 Ridge Ave., N. Bradock, Pa.; blagajnik: Anton Nemanich, 1556 Oak Ave., Bradock, Pa. Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v Rubenstajnovi dvorani na 11 centi vogal Washington Ave.

Društvo Marija Zvezda št. 32, v Black Diamond, Wash.

Predsednik: Alois Krnc, P. O. box 172; tajnik: G. J. Porenta, P. O. box 136; blagajnik: John Juva, P. O. box 153. Vsi v Black Diamond, Wash. Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu predpoldne ob devetih uri v Gregor J. Porentovih prostorih.

Društvo sv. Barbare št. 33, v Trestle, Pa.

Predsednik: Anton Erken, RD 1, box 109 b; tajnik: Fr. Schiffrar, RD 1, box 76a, Turtle Creek, Pa.; blagajnik: John Šifrar, RD 1, box 107, Turtle Creek, Pa.; zastopnik: box 107, Turtle Creek, Pa. Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v Slovenski dvorani v Turtle, Pa.

Društvo sv. Petra in Pavla št. 35, v Lloydell, Pa.

Predsednik: John Jereb, box 16; tajnik: John Jereb, box 16; blagajnik: John Hreščak, box 21. Vsi v Lloydell, Pa. Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v lastni dvorani v Lloydell, Pa.

Društvo sv. Alojzija št. 36, v Cokesburg, Pa.

Predsednik: John Kukulovic, 449 — 1st St.; tajnik: John Brestovec, Box 126; blagajnik: Jos. Dremelj, Box 275. Vsi v Cokesburg, Pa. Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v Jos. Skala dvorani točno ob dveh popoldnih.

Društvo sv. Frančiška št. 37, v Cleveland, O.

Predsednik: Anton Branišelj, 1045 E. 61st St.; tajnik: Debevo Jakob, 1023 E. 61st St.; blagajnik: Frank Millavitz, 1029 E. 61st St. Vsi v Cleveland, Ohio. Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 1. uri popoldne v Ivan Grdina dvorani, 6021 St. Clair Ave., NE.

Društvo Sokol št. 38, v Pueblo, Colo.

Predsednik: Anton Težak, 1632 Arman Ave.; tajnik: Anton Kočevar, 1206 Berwind Ave.; blagajnik: Joe Cullig, 1219 So. Santa Fe Ave. Vsi v Pueblo, Colo. Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v vsakega meseca v dvorani društva sv. Jožefa.

Društvo sv. Barbare št. 39, v Roslyn, Wash.

Predsednik: Valentin Bruketa, P. O.; tajnik: Anton Čop, Box 440; blagajnik: Mile Barčič, P. O. Vsi v Roslyn, Wash. Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v dvorani Drug Store v Roslyn, Wash.

Društvo sv. Mihaela št. 40, v Claridge, Pa.

Predsednik: Anton Jerina, box 204; tajnik: Anton Kosoglav, box 144; blagajnik: Anton Semrov, box 284. Vsi v Claridge, Pa. Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 9. uri popoldne v Slovenskem Narodnem domu.

Društvo sv. Jožefa št. 41, v East Palestine, O.

Predsednik: Anton Jurjavčič, box 351; tajnik: Valentin Dagarin, 674 E. Main St.; blagajnik: John Bradecsko, 674 E. Main St. Vsi v East Palestine, O. Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne pri sobratu Frank Jurjavčiču.

Društvo Marija Pomagaj št. 42, v Pueblo, Colo.

Predsednik: Anton Kralič, 402 E. Mesa Ave.; tajnik: Primož Knafele, 1102 Bohimen Ave.; blagajnik: John Erjavec, 1102 Bohimen Ave. Vsi v Pueblo, Colo. Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 1/4 devetih uri zvečer.

Društvo sv. Alojzija št. 43, v East Helena, Mont.

Predsednik: Frank Rus, box 27; tajnik: Frank Perčič, box 143; blagajnik: Anton Smole. Vsi v East Helena, Mont. Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v Fraternal Hall, ob 7. uri zvečer.

Društvo sv. Martina št. 44, v Barterton, O.

Predsednik: John Climperman, P. O. box 431; tajnik: Math. Kramar, box 223; blagajnik: Frank Bartoncel, 147 Center St. Vsi v Barterton, Ohio. Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne v dvorani U. Dorniš, 236 Balfour Road.

Društvo sv. Jožefa št. 45, v Indianapolis, Ind.

Predsednik: Anton Gerbaj, 905 Ketchum St.; tajnik: Louis Rudman, 757 Holmes Ave.; blagajnik: Josef Gačnik, 701 Holmes Ave. Vsi v Indianapolis, Ind. Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu v dvorani sobrata Josef Gačnik, 903 Ketchum St. ob 1. uri popoldne.

Društvo sv. Barbare št. 47, v Aspen, Colo.

Predsednik: Josip Škufca, box 211; tajnik: Louis Zelnik, box 249; blagajnik: John Loušin, box 252. Vsi v Aspen, Colo. Društvo zboruje vsak tretji ponedeljek v mesecu na 820 East Coper Street.

Društvo Vitez sv. Jurija št. 49, v Kansas City, Kans.

Predsednik: John Hutjace, 619 Barnett Ave.; tajnik: George Bajuk, 514 Ohio Street; blagajnik: Peter Špehar, 422 N. 4th St. Vsi v Kansas City, Kans. Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob tretji uri popoldne v cerkveni dvorani na 515 Ohio Ave.

Društvo sv. Petra in Pavla št. 51, v Murray, Utah.

Predsednik: Louis Založnik, box 33; tajnik: Josip Kastelic, R. F. D. No. 7, Box 2 G; blagajnik: Math. Shober, 118 So. State St. Vsi v Murray, Utah. Društvo zboruje vsaki drugi torek v mesecu v Foresters Hall.

Društvo sv. Jožefa št. 52, v Mineral, Kans.

Predsednik: John Kastelic, box 56, Mineral, Kans.; tajnik: John Kastelic, box 56, W. Mineral, Kans.; blagajnik: Martin Bauečič, box 307, W. Mineral, Kans. Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu v Frank Spajzerji dvorani v Mineral, Kans. ob 2. uri popoldne.

Društvo sv. Jožefa št. 53, v Little Falls, N. Y.

Predsednik: Josip Komorec, 2 E. Cedar St.; tajnik: Jernej Per, 30 Danube St.; blagajnik: Alois Marček, 23 Sherman St. Vsi v Little Falls, N. Y. Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 1. uri popoldne v lastni dvorani, 30 Danube St.

Društvo sv. Alojzija št. 54, v Hibbing, Minn.

Predsednik: Anton Kromar, 302 — 3rd Ave.; tajnik: Joseph Smolz, box 374; blagajnik: John Porsche, box 437. Vsi v Hibbing, Minn. Društvo zboruje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2 popoldne v Max Rogatakeš dvorani.

Društvo sv. Roka št. 55, v Uniontown, Pa.

Predsednik: Martin Prah, box 87; tajnik: Joseph Krumar, box 43; blagajnik: Urban Rupar, box 128. Vsi v Uniontown, Pa. Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu v slovenski cerkvi St. Mary's R. C. v Uniontown, Pa.

Društvo sv. Alojzija št. 57, v Export, Pa.

Predsednik: Frank Šustarski, Box 241; tajnik: Louis Supančič, Box 136; blagajnik: Frank Nagoda, Box 192. Vsi v Export, Pa. Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu točno ob 2. uri popoldne v Red Eagles dvorani.

Društvo sv. Stefana št. 58, v Bear Creek, Mont.

Društvo sv. Frančiška št. 54, v Hibbing, Minn.

Predsednik: Anton Kromar, 302 — 3rd Ave.; tajnik: Joseph Smolz, box 374; blagajnik: John Porsche, box 437. Vsi v Hibbing, Minn. Društvo zboruje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2 popoldne v Max Rogatakeš dvorani.

Društvo sv. Roka št. 55, v Uniontown, Pa.

Predsednik: Martin Prah, box 87; tajnik: Joseph Krumar, box 43; blagajnik: Urban Rupar, box 128. Vsi v Uniontown, Pa. Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu v slovenski cerkvi St. Mary's R. C. v Uniontown, Pa.

Društvo sv. Alojzija št. 57, v Export, Pa.

Predsednik: Frank Šustarski, Box 241; tajnik: Louis Supančič, Box 136; blagajnik: Frank Nagoda, Box 192. Vsi v Export, Pa. Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu točno ob 2. uri popoldne v Red Eagles dvorani.

Društvo sv. Stefana št. 58, v Bear Creek, Mont.

Predsednik: Frank Henikman, box 207; tajnik: Peter Kuchar, box 209; blagajnik: Louis Ambrozich, Vsi v Bear Creek, Mont. Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v John Chesarek dvorani ob 2. uri popoldne.

Društvo sv. Barbare št. 60, v Chisholm, Minn.

Predsednik: Anton Panjan, 98 Longyear Lake R.d.; tajnik: Martin Govednik, P. O. Box 307; blagajnik: Ant. Pederzaj, Box 372. Vsi v Chisholm, Minn. Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 10. uri popoldne v Steve Praprotnik dvorani v Chisholm, Minn.

Društvo sv. Jurija št. 61, v Reading, Pa.

Predsednik: John Simec, 131 Little Garden Alley; tajnik: Fr. Špehar, 381 N. River St.; blagajnik: Anton Križ, 327 Harold St. Vsi v Reading, Pa. Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu v Clinton Hall, cor. Front & Washington Sts.

Društvo sv. Florijana št. 64, v So. Range, Mich.

Predsednik: Paul Lunanich, South Range, Mich.; tajnik: Peter Klobučar, box 32, Baltic, Mich.; blagajnik: Nick Kroll, Baltic, Mich. Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne v cerkveni dvorani.

Društvo sv. Petra in Pavla št. 66, v Joliet, Ill.

Predsednik: Anton Kosicek, 1124 Oakland Ave.; tajnik: Anton Barbach, 1009 N. Broadway; blagajnik: Mihal 1609 N. Broadway; blagajnik: John Papich, 1607 Broadway. Vsi v Joliet, Ill. Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob eni uri popoldne v stari soli sv. Jožefa.

Društvo Isus Prijatelj Malenih št. 68, v Monessen, Pa.

Predsednik: Steve Kovacich, box 185; tajnik: Matt. Zoretich, box 411; blagajnik: Andro Motko, box 510. Vsi v Monessen, Pa. Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 10. uri popoldne v Hrvatskoj dvorani v Monessen, Pa.

Društvo sv. Alojzija št. 67, v St. Louis, Mo.

Predsednik: Louis Praprotnik, 3632 Tholazan Ave.; tajnik: Geo. Kozich, 2514 So. 2nd Street; blagajnik: Robert Kunstel, 8405 Hall's Ferry Road. Vsi v St. Louis, Mo. Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu na 3107 So. 7th St.

Društvo sv. Mihaela št. 68, v Roundup, Mont.

Predsednik: John Starvasnik, box 128; tajnik: Geo. Zobež, box 22; blagajnik: Jakob Petek, box 7. Vsi v Roundup, Mont. Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo ob dveh popoldnih v Union dvorani, Giltown, Mont.

Društvo sv. Jožefa št. 69, v Gowanda, N. Y.

Predsednik: Jernej Šimnovec, box 979; tajnik: Karl Strniška, 114 Miller St.; blagajnik: Stadič Rafael, 23 Broadway St. Vsi v Gowanda, N. Y. Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne v Shack Hall, 14 Jamestown St. v Gowanda, N. Y.

Društvo sv. Janca Krstnika št. 71, v Collinswood, O.

Predsednik: Luka Trček, 15621 Holmes Ave.; tajnik: Anton Grmovšek, 5702 Saranac Road; blagajnik: Karol Kral, 705 E. 156th St. Vsi v Collinswood, Ohio. Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne.

Društvo sv. Barbare št. 72, v Taylor, Wash.

Predsednik: Ciril Ermenc; tajnik: Joseph Penozo, box 121; blagajnik: Joseph Penozo, Vsi v Taylor, Wash. Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu točno ob drugi uri popoldne v Union dvorani v Taylor, Wash.

Društvo sv. Janca Krstnika št. 75, v Canonsburg, Pa.

Predsednik: Joseph Mravinc, R. D. 1, Box 27; Washington, Pa.; tajnik: John Koprivšek, Box 214, Meadow Lands, Pa.; blagajnik: Andrew Milavec, Box 31, Meadow Lands, Pa. Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v Bear Hall, Meadow Lands, Pa. ob 9. uri popoldne.

Društvo sv. Jožefa št. 76, v Oregon City, Ore.

Predsednik: Joseph Vidle, P. O. box 183; tajnik: Joseph Miale, 1404 Jackson St.; blagajnik: Matija Justin, 21 & Center Sts. Vsi v Oregon City, Ore. Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 9. uri popoldne v Mato Slana-tovi dvorani, 10. cesta, North Chicago, Ill.

Društvo sv. Roka št. 94, v Waukegan, Ill.

Predsednik: Frank Nagode, 1063 Sheridan Road; tajnik: Anton Kobal, 1017 Prescott Ave.; blagajnik: Frank Mesec, 1021 McAllister Ave. Vsi v North Chicago, Ill. Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 9. uri popoldne v Mato Slana-tovi dvorani, 10. cesta, North Chicago, Ill.

Društvo sv. Frančiška št. 96, v Moon Run, Pa.

Box 126; tajnik: Anton Koz, R. F. D. 1, Box 125; blagajnik: Frank Hrovatin, R. F. D. 1, Box 198. Vsi v Greensburg, Penna.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu pri sobratu Anton Koz, 3 Keystone Ave., Greensburg, Pa.

Društvo sv. Alojzija št. 73, v Salida, Colo.

Predsednik: Frank Usnik, R. F. D. No. 1; tajnik: John F. Mantz, 229 W. 11th St.; blagajnik: Louis Costello, Vsi v Salida, Colo. Društvo zboruje prvo nedeljo po 10. vsakega

Zlatarjevo zlato.

Historična povest iz 16. stoletja.

Spisal Avgust Senoa.

(Nadaljevanje).

"Kdo me je klical, Stefan?" odvrne gospa Marta svojemu možu. "Glej, ta je moj sin! Glej, kako mu je junaško čelo obililo kri! Ali ga je dosegla turška sablja? Ne, ni bil proklet sovražnik, ampak oče, lastni oče je dvignil svoj ubijajoči roko nad svoj zarod, da ga besno ubija. Kdo me je klical? Še volkujta brani svoje mlade, a jaz slaba žena sem prihitela, da se stisnem k sinu, da sem mu živi ščit proti bližni besnosti lastnega očeta. Da, da, ubiti si ga hotel, ubiti. Ali čemu, moj gospod? Ker je zabranil, da ni oče pogazil in grešil proti zvestobi svoje so-
proge."

"Marta!" zarjove Stefan. "Da, res je — vse sem čula pri durih, vse. Ker je zaprečilo, ni postal nedolžno dekle žrtv troje grešne strasti, ker ni dovolil, da bi se Gregorijančev ime omdelovalo z razbojništvom —"

"Marta, molči, sicer —"
"Ne morem molčati!" dvigne Marta ponosno glavo. "Dovolj sem molčala, dovolj pretrpela muk. Dan za dnem bil mi je čas peklenskega trpljenja. Huda boli mi je zatirala dušo in zatirala telo, a moje srce je bilo gnježno strupenih kač. Oh, koliko noči sem prebela ključ pred razpelom, koliko solz mi je porosilo moje podglavje! Molila sem podnevi in ponoči za svojo milo de-
co, za svojega nezvestega moža. Ali moja molitev je padla kakor na neplodovit kamen. In zdaj, ko mi je začel srce glodati smrti črv, ko se mi duša pripravljala, da se loči iz telesa, ko že zija črna grob pred menoj, zdaj, o Bog, za-
da lastni oče svojemu sinu smrt, ker ni pripustil, da osramoti za-
konsko posteljo. Oh, Stefan, Ste-
fan — grešnik — roka božja —"

"Zena — zena — zadavim te!" skoči Stefan kakor zblaznel k so-
progi, zgrabi jo za prsi in jo silno strese.
"Nazaj, oče! Hočeš ubiti ma-
ter?" zagrmí Pavel, iztrga nesre-
čnico iz rok zblaznelca in ga vrže nazaj.
"Sin — sin —" vzdihne Mar-
ta, razkriji roki, začne se opote-
kati, iz ust se ji ulije kri in mrtva
se zgrudi na tla.
Oče in sin umolkmeta. Toda že
kleči Pavel pred materjo.
"Mati, moja mati! Čemu ste
zapustili sina?" in jok je in jo-
kal kakor dete.

Naposled vstane. Vzame mrtvo
mater v naročje ter se obrne k o-
četu:
"Gospod oče!" reče resno
"Dodaj sta mi dve sreči živeti v
tem gradu, oče in mati. Zdaj ni
pa še živita samo očetova mršava
in tužni spomin na mater. Moram
iti za vama, oče! Z Bogom!"
"Idi!" odgovori mrko Stefan.
Pavel odnese druge ostanke, da
v tem gradu prebudi zadnjo noč
poleg mrtve matere.

Stefan pa! Ogenj je dogorel in
nem je stal gospodar poleg ognji-
šča ter zrl v žareče oglje. Nakrat
odskoči, kakor bi ga piliča kač in
se vrže na posteljo, klicaje:
"Proklet, proklet sem!"

XII.

Hrvatski se je začelo leto 1577.
Ali kakšno! Tužno in temno. Po-
toki junaške krvi so tekli brez
konec in kraja, brez nade po
hrvatski zemlji. Lahko je pretipeti
muke, kadar se moreš nadjati, da
jih bo konec. Lahko je prenesti
burjo, kadar veš, da bo zopet za-
sijalo sonce. Pa brez prestanka
opazovati, brez nade gledati ob-
lačno nebo — to je težko, pretež-
ko! Iz sto in sto hudih ran je tek-
la junaška kri, sto in sto vrednih
glav se je potočilo v grob; izmu-
čene delavske roke so ostavile
plug, da so pomagale zidati trd-
njave proti turškim nevarnikom.
Polja so bila pušča, vasi v plame-
ni, palače plen zverinskih rodu.
Ali vseeno da človek kri, da se
upira vragu, da hrane, da siti la-
no vojsko, da denarjev, da plača
tuje vojake najemnike. Vedno je
daj, daj, daj! Strašno! Žalostno!
Ta morda dežela, ta pesčica izmu-
čenih ljudi je stala kakor železen
zid na pragu krščanskega sveta
proti nečloveku, kakor David
proti Goliatu. Oh, koliko vrlih
sre je nehalo biti, koliko, da bi ne
mogle gosli dovolj opozarjati njih
alaj! Ali čemu? Poznašči sveti
oni plamen, ki plapolja v srcu po-
štenjaka, mami-li, kaj je zibelka,

kaj oče, kaj mati, kaj grobovi
pradedov, kaj deca, kaj narodna
pesem? To je ono, ki stori iz mla-
denišča divjaka — to je ljubezen
do domovine.

Siloviti so bili ti železni ljudje
prošlih vekov; kadar je zatrobila
glasna trobenta: "Glejte, sovrag
se bližje", vse je skočilo kakor v
enem hipu na noge in udarilo v
imeni Boga za domovino. Niso še
bile zacelile rane od Hrasovice,
po Ogrski je plenil Turčin, padle
so trdnjave Zrinj, Kladuša in
druge, že je tudi Koprivnica, trd-
ni skali, pretela poguba, a cesar
Rudolf je v Pragi opazoval in štel
zvezde ter modri nemški zbor je
preudarjal, naj bi-li pomagal ka-
tolškemu cesarju ali ne — Hrvat-
ska pa se je pogrezala v krvi.

Pomagaj, cesar! Pomagajte,
kristjani! Taki klici so bili slišati.
In prišla je pomoč, ali kakšna!
Prišla sta dva cesarjeva strika.
Ernest in Karl: prvi, da vlada
Ogrski, drugi, da zapoveduje Hr-
vatski. Ze dolgo so se pletle sple-
te rdi Hrvatske, okraj za okra-
jem se je ločil izpod banske obla-
sti, okraj za okrajem je prišel
pod poveljstvo nemških genera-
lov. In ban! Ban se je moral po-
koriti nadvojvodi Karlu in ban-
sko žezlo je bila krihka šiba v sla-
bi roki obnemoglega stareca. A
hrvatska zbornica? Njo so sklica-
vali v Zagreb samo zato, da je da-
jala vojakov in denarjev, drugo
je bilo vse dobro. Strah je jel po-
padati hrvatsko plemstvo. Kam
bodo peljali takšni poti? Kje so
pravice, kje stare svobode? Čemu
so tuji vojskovodje? Čemu Hrvat-
ski noveci? Naj bi Hrvatska po-
stala kakor Stajerska? Brez pra-
vice, brez glasu, samo po zapo-
ved! Da, to se je hotelo.

Na čelu Hrvatske je stal Jurij
Drasković, hrvatski ban in škof
zagrebški, a njemu na strani je
banoval z mečem gospod Gašpar
Alapić. Drasković je slovel kot
govornik po vsem krščanskem
svetu, a da je učenjak, so pričale
njegove modre knjige; ali Dra-
sković je bil boljše dvorjanik nego
hrvatski ban in njegova slavo-
hlepčnost ga je pritirala v krog
dveh mogočnejšev, ki sta snovala,
naj postane stara kraljevina Hr-
vatska vojniška nasebina, nem-
ška pokrajina. Zato tudi nadvoj-
voda Karl ni imel boljšega po-
močnika, kakor bana Draskovića.
Ban pa ni deloval očitno. Bil je
zvit in pretkan. V kalni vodi je
razpenjal svoje mreže, da bi po-
lovil tega velikana, onega duho-
vnika, tega vojaka in onega me-
sečana. Drasković je bil dober po-
znavelec ljudi. A Gašpar Alapić?
Bil je vojak poštenega srca ter
zdravega uma — vrla duša v ska-
renem telesu. Kaj je maral za mo-
drost? Sabija mu je bila prva in
zadnja reč. Tudi on je kakor sko-
zi mrak slutil, kam meri politika,
ali rekel je: "Nič me ne briga —
naj se gospoda sama opere pred
Bogom!" Drasković je deloval
zase, a povsod je pisaril, lagal,
tešil in obetaval, da noče prej leči
v grob, dokler bo katera turška
glava med Savo in Dravo. Pa ka-
kor strela z jasnega neba poči na-
krat po celom kraljestvu vest:
knez Jurij Drasković ni več hr-
vatski ban, ni več zagrebški škof,
on je nadškof karlovški in kral-
jevi kancelar! In čemu je postal
to? Vpraševalo je razburjeno
plemstvo. Ali ne potrebuje dežela
zdaj visoke glave, ko vendar od
vseh strani pritiska beda? Čemu
se je Drasković odrekel banške-
mu prestolu? Kdo bo zdaj ban?
Nič? Ali ni zdaj nadvojvoda
Karl glavar celega kraljestva?
Ali se ni moral modri škof nad-
vojvodi ukloniti, da bi ta imel
proste roke? Čemu bo zdaj zbor-
nica? Čemu sto glav, sto misli?
Seveda — po eni vojni, po eni za-
povedi se deluje lažje.

Vsa dežela se spunta. Tega pa
je ravnal trebal! Poleg velikih
nadlog se metje pri lahi, pri hiši
brez gospodarja. Bilo je seveda
dovolj Draskovićevih in dvornih
privrženecv, ki so povsod pred
narodom obračali vse na lepo in
dobro, ki so z gladkim jezikom
delali belo, kar je bilo v resnici
črno. Toda zastoj je tako zvišal-
nost, kjer gre do živga. Narod
je dobro vedel, kaj se godi. Če-
prav niso bili Hrvati po večini
pismouki ljudje, vendar so bili
zdrave pameti. Spoznali so, da te-
ko ne sme biti dalje. In naj jim
je podban Luka Bukovački olep-

šal zadeve še tako mično, kakor
je le znal, vendar so bili Hrvati
mnemja: "Dobro je, a mi nečemo
tako. Sami dobro vemo, kaj se
godí za hribom!" Začelo se je
marljivo zborovati po večjih dvor-
nih in predno so postali vsled je-
senskega deževja poti slabi in je
zapadel sneg, vozila se je gospoda
zdaj sem, zdaj tja, prisegala si in
se zapirigala, vabila in zaklinja-
la, da mora vse iti složno po sta-
rem redu, po starih pravicah.

Gašparju Alapiću pride vest o
Draskovićevem odstopu v Vuko-
vini, ko je ravno sedel pri obedu.
"Ha, ha! Mar tako, gospod kole-
ga?" nasmeje se grbavi ter si o-
briše brke. "Dobro! To znači to-
liko, kakor idi tudi ti z milim Bo-
gom, stric Gašpar! Zapusti svojo
polbanijo, da ne boš prejasnemu
nadvojvodi Karlu napoti. Šel
bom, šel. Ali prej še hočem malo
pobenovati. Da, pokazati hočem
ti gospodi, da sem še hrvatski
ban. Sablje mi je treba, pa bomo
videli!"

Brž napiše Alapić Ivanu Petri-
čeviću, prvemu notarju v kralje-
vini, pismo, naj skliče hrvatsko
gospodo in poslanike hrvatske
kraljevine v Zagreb v deželni
zbor, da se bo vršilo posvetovanje
o prevažnih poslih hrvatske do-
movine.

Prišla je določena nedelja, bilo
je predpoludne po peti maši. V
dvorani škofove palače zagrebške
je šetal človek najine postave,
črne brade, v svileni škofovski
opravi, z rdečo kapico na glavi.
Bil je Jurij Drasković. Roki je
tiščal v žepe in nemirno se je gi-
bal. Na čelu se mu je poznala ne-
volja. Pri oknu je stal postaren,
velik človek v dolami (suknji po-
dobni narodni in do kolen sega-
joči obleki) iz modrega baržuna
z velikimi, srebrnimi gumbi, pod-
ban Bukovački.

"No, kako stoji zadeve, dra-
gi?" vpraša nadškof. "Ne vem
celo nič. Že dva dni sedim v Za-
grebu, ali nikogar ni k meni. Hr-
vatska gospoda je bržčas izvoha-
la, kdo je Jurij Drasković. Go-
spod podban, ali ste dober apo-
stol? Ali ste mnogo nalovili rib?"

"Vaša presvetlost", odgovori,
podban s kislim licem, "delat sem
noč in dan, da, onečastil sem celo
svoje podbansko ime, da bi vaši
stvari pridobil več glasov med
plemstvom, ali bilo je zastonj."

"Torej kaže slabo! Pa kako?"
"Ne vem, ali vse je trdo kakor
kamen in če človek le nekoliko
potrka pri tem ali onem, že kliče:
Aha! Tudi ta loče z Nemei!"

"Neumoma! Ljudje ne vedo,
kaj je treba državi, da bo močna
in čvrsta. Ali se moremo sami re-
šiti satanov? Ali ženi bilo dovolj
kravljiv glav? Norosti!"

"Dokazi slabo pomagajo tukaj,
vaša presvetlost!" meni podban.
"Nekaj jim je zavrtelo glave od
onega časa, ko ste odložili bansko
čast. Zbornica nekaj govori, kriči
in se posvetuje."

"Zbornica! Oh, tega nikdar no-
čem gos-edu Alapiću pozabiti —
nočem!" in nadškof dvigne divje
pest. "Zbral je stanove in ne mo-
re se reči, da bi ne bilo prav in
zakonito. Za napredek gre in tre-
ba je zdravil — ali zdaj? Ali ste
pridobili niže plemstvo?"

"Nižje plemstvo najmanj! Pri-
dobil sem samo nekaj turopolj-
skih plomčev, a le zato, ker so
Gregorijančevi nasprotniki. Toda
vseh strani pritiska beda? Čemu
se je Drasković odrekel banške-
mu prestolu? Kdo bo zdaj ban?
Nič? Ali ni zdaj nadvojvoda
Karl glavar celega kraljestva?
Ali se ni moral modri škof nad-
vojvodi ukloniti, da bi ta imel
proste roke? Čemu bo zdaj zbor-
nica? Čemu sto glav, sto misli?
Seveda — po eni vojni, po eni za-
povedi se deluje lažje.

Vsa dežela se spunta. Tega pa
je ravnal trebal! Poleg velikih
nadlog se metje pri lahi, pri hiši
brez gospodarja. Bilo je seveda
dovolj Draskovićevih in dvornih
privrženecv, ki so povsod pred
narodom obračali vse na lepo in
dobro, ki so z gladkim jezikom
delali belo, kar je bilo v resnici
črno. Toda zastoj je tako zvišal-
nost, kjer gre do živga. Narod
je dobro vedel, kaj se godi. Če-
prav niso bili Hrvati po večini
pismouki ljudje, vendar so bili
zdrave pameti. Spoznali so, da te-
ko ne sme biti dalje. In naj jim
je podban Luka Bukovački olep-

"Mislim, da ga dobro po-
znam."

"Ali bi ga mogel človek pri-
dobi s čim?"

"Mislim, da ne."

"Jaz pa mislim, da. Ali ni la-
kome, slavohepen? Toda pusti-
va to. Misli bom še sam o tej za-
devi. Morda pa —"

"Imamo samo dve uri še do
zбора, presvetlost!"
"Treba je samo dveh besed!"
"Ne verjamem. Trd je kakor
železo."

"Pustiva to. Vem, da si nista
prijatelja, ker ste vi njegovega
očeta potisnili iz podbanije. Zda-
vas pa prosim, gospod, pokličite
mi gospoda cesarska komisarja
Teuffenbacha in Haleka. Na dru-
gi strani palače sta."

Čez malo časa se vrne podban
z znanim Servacijem Teuffenba-

chom in Vidom Halekom, genera-
lom slovenske krajine, visokim,
temnim in v železje oblečenim člo-
vekom.

"Sedita, slavna gospoda gene-
rala", reče nadškof, nakar se oba
vsedeta. "Ravno nekoliko prej
sem slišal iz ust gospoda pooba-
na, da naše zadeve ne stoji dobro.
Zbornica je proti nam. Hrvatska
in slovenska gospoda ne mara za
cesarsko milost, ampak rogovili
za svojimi pravicami."

"Moramo jim pokazati pravi
pot!" udari Teuffenbach ob svoj
meč.

(Dalje prihodnjič).

Zveza jugoslovanskih pevskih društev priredi 2. in 3. septembra t.
l. veliko pevsko slavnost v Clevelandu. O.

Slike: Zgoraj: Predsednik zveze Primož Koroj iz Clevelanda. O. —
Spodaj: vrhovni povodoljca Ig. Hudé iz New Yorka, N. Y.

Iz Avstro-Ogrske.

O plačilu za mlenje žita v kmet-
skih mlinah je izšla vladna nare-
dba: Za kmetške mlince, to je za
mline, ki za plačilo meljejo od
žitnih pridelovalcev prineseno
lastno žito, se določa plačilo za
mlenje za metriki stot tako: za
mlenje pšenice, rži, ječmena, aj-
de, koruze, prosa, ovsa in meša-
nega žita 5 K; za izdelavo ješ-
čenja 8 K; za izdelavo kaše 4 K
50 v; za drobljenje ovsa in kuru-
ze ter za mlenje zadnjega žita za
krmu 3 K. Mlinarjevo plačilo se
mora dajati brez izjeme samo v
denarju; mlinarja plačevati z me-
rico, to je z žitom, moko ali z o-
trobinj, je prepovedano. Izmeti-
se mora: a) pšenica na najmanj
90% enotne moke in največ 7%
otrobov (všetke kali in druge od-
padke), pri zapraščenju največ
3%; b) rž na najmanj 90% enot-
ne moke in največ 7% otrobov
(všetke kali in druge odpadke),
pri zapraščenju največ 3%. Pro-
centuelno izmetlje ajde in nove
koruze se ima vršiti po navodilih
ljubljanke podružnice vojnega
zavoda za promet z žitom. Da so
izmetlje pravilno vrši, je odgovor-
no voditelj mlinškega podjetja.
Prestopki tega ukaza se kraznu-
jejo.

Pravkar je izšla naredba mini-
strstva za ljudsko prehrano, ki
odreja, da morajo biti mlatinske
vseh vrst kakor tudi čistilnice za
žito v dobre nastanju ter pripra-
vljene za slučaj, da jih zahteva de-
želna vlada oziroma okrajno gla-
varstvo za svoj okraj v svrhu
nukčve, odnosno za čiščenje žita.
Glede njih uporabe pri poljedel-
stvu in tozadevne odškodnine da
je potrebna pojasnila gospodarski
urad na magistratih.

Kako kaže letina na Češkem?
Iz Tabora se poroča "Narodni
Politiki": Dež, ki je v zadnjem
času padel, ni bil sicer posebno
izdaten, a vendar je koristil pred
vsem krompirju, zelju in repi.
Rebeni pridelki so se precej po-
pravili in obetajo boljše letino.
Žita pa kažejo prej slabo kot do-
bro. Ječmen in oves je nizek ter
slab. Rž in pšenica imata mnogo
gluhih klasov, ržno samo pa je
majhno in zasušeno. Zelenjavje
je malo in se prodaja po jako viso-
kih cenah. Sadja ne bo. Črešnje

so odpadale. Ravno tako jabolka
odpadajo. Kilogram črešnji, ne
ravno najlepših, so prodajali po
2 K 20 v do 2 K 60 v. Povsod je
vse polno tujih agentov, ki kupu-
jejo voljo, kar dočijo. Velika snu-
ja je slabo vplivala tudi na gozda-
tla. Borovnice je bore malo.

Iz preiskovalnega zapora so iz-
pustili ravnatelja "Živnostenska
banke" v Pragi dr. Preisa, ki je
bil radi veleizdaje v preiskavi.

Na najvišje povelje se izvedejo
slednje označbene izpremembe v
armadi: konjenica: polpolka me-
sto divizija, švadrone mesto eska-
dron; topništvo: oddelek mesto
divizija; tren: bataljon mesto di-
vizija, stotinja mesto eskadron.

Pri zadnjem štetju prebival-
stva na Ogrskem so našli
2.202.165 Slovkov in 8.651.320
Madžarov. Teh 2.202.165 Slova-
kov ima dva poslance, 8.651.320
Madžarov pa 393 poslancev, tako
da pride na enega slovaškega po-
slanca milijon prebivalcev, na ena-
ga madžarskega poslance pa samo
22.000 prebivalcev.

Iz hrvatskega sabora.
Srbi v hrvatskem saboru so
proti nagodbi z Ogrsko. Največjo
pozornost je vzbudil nastop dr.
Srdjaja Budisavljevića in Valeri-
jana Pribečevića. Oba sta izstopi-
la iz hrvatsko-srbske koalicije in
stojita na stališču deklaracije Ju-
goslovanskega kluba z dne 30.
maja 1917. Izjavljata, da bosta
podpirala v saboru Starčevićeve
stranko prava, katera zastopa isti
politični program.

Dne 6. julija 1914 so bili izklju-
čeni iz hrvatskega sabora poslan-
ci hrvatske stranke prava dr.
Horvat, Zatlaka in dr. Ivo Frank
za 60 sej in dne 8. julija isti po-
slanci za nadaljnjih 30 sej. Dne 13.
julija je potekel rok izključitve
in se sedaj imenovani poslanci
zopet vdeležujejo saborskih sej.

Kitajake cene.

Vspričo neprestanega draženja
najbolj potrebnih živil se ne more-
mo iznebiti čuta zavisti, če čujemo
o tržnih cenah v notranjosti Ki-
tajske. V tem oziru se prav pose-
bno odlikujejo province Šansi, Šen-
si in Tševjan, ki so ostale še ne-
dotaknjene od modernega živah-
nega prometa. Tam vladajo na tr-
gih dejanski še razmere starih in
dobrih časov. Kurje jajce ne sta-
ne skoro nič, kajti dobiti jih je
devet za en cent. Močno, dobrore-
jeno pišče stane 5 centov in za go-
loba je treba plačati približno en
cent. Par fazanov se prodaja za
smešno ceno 5 centov. Funt ko-
štrunovega mesa brez kosti stane
3 cente in funt svinjine se dobi za
pet centov. Funt moke pa stane
v najdražjem slučaju en cent.

Neka misijonarja, ki deluje v
Šensi, zagotavlja, da se lahko do-
bro živi, če se izda na mesec za ži-
vila dva dolarja in pol.

Jugoslovanski zastopniki v ustav-
nem odseku.

V ustavnem odseu zastopajo se-
daj "Jugoslovanski klub" dr. Ko-
rošec, dr. Krek in dr. Rybar.

Zastopnika Bosne in Hercegovine
v Jugoslovanskem klubu.

Kakor smo že poročali, sta duša
na povabilo "Jugoslovanskega kluba"
danes na posvet dr. Sunarić
in dr. Dimović, zastopnika Bosne
in Hercegovine.

Prvi je zastopnik Hrvatov-kato-
likov, drugi pravoslavni.

V teku razgovora so se poudar-
jale in pretresale tudi politične
in gospodarske razmere v Herceg-
Bosni.

ZASTONJ

trpečim za naduho

Novo domače zdravilo, ki je vsak lahko
rabi brez neprimlik ali izgube časa.
Mi imamo nov način za zdravljenje naduho in
bolezni, da poskusite na naš račun. Nižalo ako
je imate to dolgo ali pa ako ste jo že dobili, če je
kosenen mirilaj ali naduho, vi morate pisati
po prostu poskušajo našega načina. Ne oziro se
kje živite, kaj je vaš posel in starost, ako trpite na
navduhi, naš način vam bo takoj pomagal.
Mi želimo to poslati takim obupnim, katerim
vdihanje, opium priprave "patentirano kaden-
tito" ni nje pomagalo. Mi hočemo pokazati vsake-
mu na naše strošče, da je ta novi način doboen
odstraniti takoj z vsakej takoj dihanje, hrešča-
nje in vse enake nadloge.
Ta prosti poskušajo se rabi le en sam dan. Pi-
šite se danes in prične s tem načinom takoj. Ne
polžite denarja. Najbolje je, če polžite spodnji
kupon. Storit se danes.

PROSTI KUPON ZA NADUHO.
FRONTIER ASTHMA CO., Room 560 S.
Niagara and Hudson St., Buffalo, N. Y.
Polžite prosto poskušajo našega načina:

.....
.....
.....

Sorol
Pripraven po načinu, ki ga je rabil
star modri mož.
SOROL
se je izkazal čudovito uspešnim za
krče v žilovodu in trebuhu, ka-
slav, naduho, glavobol, izgubo
teka, prehlad v glavi, itd. itd.
Pripravi ga s a kompozicija
ki izdeluje s a n "Pain Ex-
peller", staro vredno sredstvo
za vdrženje.
Pametni človek ima vedno
eno steklenico pri roki.
85c in 65c v vsaki lekarni
ali parci:
F. AD. RICHTER & CO.
74-80 Washington St.,
NEW YORK.

EDINI SLOVENSKI JAVNI NOTAR

(Notary Public)

v GREATER NEW YORKU

ANTON BURGAR

62 CORTLAND STREET, NEW YORK, N. Y.,
IZDELUJE IN PRESKRBUJE

vsakovrstna pooblastila, vojaške prošnje in daje potrebne
nasvete v vseh vojaških zadevah. Rojakom, ki se dobiti
ameriški državljanski papir, daje potrebne informacije gle-
de datuma izkrcanja ali imena parnika.
Obrnite se zaupno na njega, kjer boste točno in solidno
postrojeni.

Edini Slovenski Hotel v Allegheny, Pa.

Joseph Savec, lastnik.

Izvrstna hrana, prirejena prav okusno kot
doma.

HOTEL JOE,

717—719 East St., vogal Foreland (preje First St.)
Pittsburgh, Pa.

J. S. JABLONSKI

FOTOGRAF

2303 Professor Ave.

CLEVELAND, OHIO.

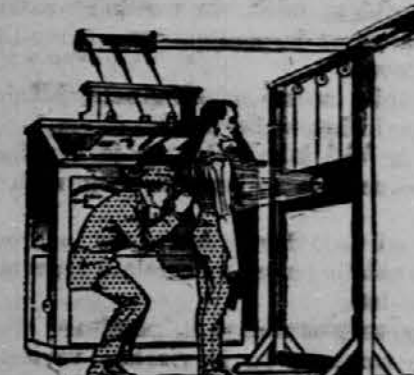
6122 St. Clair Ave.

Posebno naznanilo.

Doktor Cowdrick, največji specialist, je prišel v Cleveland vse svoje
čudodelne stroje za zdravljenje bolnih moči in žen. Tukaj bo nadaljeval isti uspešni
način zdravljenja, kakor ga je uporabljal v najboljših klinikah v Evropi. Polag
tega ne računa nič na nasvete in prebise vsako bolno osebo s X-zarki brezplačno,
ako se pusti potem pri njem zdraviti. Vseeno je, kdo in kako Vas je zdravil, ali
kako dolgo ste se bojali; pridite k temu velikemu specialistu in pokličite mu, kaj
more za Vas storiti.

Ali imate

bolezni v ledvenih
ali imate katar
Bolezni na ledvi-
cah, ali v mehurju
na jetrah? Nevra-
tizem, glavobol, za-
prtega nečistega kri,
bolezni in težave.
Blahot, nervoznost,
omamljenost, tiko,
kaplj, slaba pljuča,
srčnatne bolezn, itd.

Vaša

priložnost.
Sedaj imate pri-
liko, da vprašate za
svet velikega specia-
lista, ki Vas pro-
stiče nastanka s X-
zarki. Še nikoli ni
nudil tako lepe pri-
like bolnim ljudem
in ženskam v tem
mestu. Nujno Vas
svetujemo, da n-
takoj vprašate za
svet. Ne čakajte
odlašanje je naver-
no.

ZA \$1000.00 X-ZARKOV SE RABI ZA PREISKAVO IN ZDRAVLJENJE
AKO STE BOLNI.

Pridite takoj in pustite se natanko preiskati po tem specialistu; potem boste
vedeli na Vašo pravo bolezen in ako morete odpraviti. Njegov uspeh in dober glas
je posledica vsestranskega in učenih metod, katerih se poslužuje v vsakem sla-
čaju. Njegovi različni stroji, katere je nabral s vseh delov sveta, tvorijo najpopre-
šnejši in najboljši urad v tem mestu. Tukaj morete najti mnogo čudodelnih strojev,
ki dosežejo svoj namen, ko vas drugo ni več pomagalo. Je vseeno, kaka je Vaša
bolezni; ako zdravnik najde, da je odpravljiva, se boste pripravili, kakor si
Vas prične zdraviti, da ste na poti boljšanja in stalnega zdravl

